

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1017/2020
27.10.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Јасмине Васовић и Радослава Петровића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Маријом Рибарић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивана Божовића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К-136/19 од 05.12.2019. године и Вишег суда у Ужицу Кж1. бр. 15/20 од 19.02.2020. године, у седници већа одржаној дана 27.10.2020. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивана Божовића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Пожеги К-136/19 од 05.12.2019. године и Вишег суда у Ужицу Кж1. бр. 15/20 од 19.02.2020. године у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) Законика о кривичном поступку и повреди кривичног закона из члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтев за заштиту законитости **ОДБАЦУЈЕ**, као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пожеги К-136/19 од 05.12.2019. године окривљена АА оглашена је кривом да је извршила кривично дело насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. Кривичног законик а за које јој је изречена условна осуда, тако што јој је утврђена казна затвора у трајању од 6 месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљена у време проверавања од 1 године од дана правноснажности пресуде не учини ново кривично дело. Окривљена је обавезана да суду плати на име трошкова кривичног поступка износ од 14.240,51 динар и на име судског паушала износ од 5.000,00 динара, све у року од 30 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења.

Пресудом Вишег суда у Ужицу Кж1. бр. 15/20 од 19.02.2020. године одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и пресуда Основног суда у Пожеги К-136/19 од 05.12.2019. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене, адвокат Иван Божовић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) Законика о кривичном поступку у вези са чланом 438. став 1. тачка 9) и став 2. тачка 1) Законика о кривичном поступку и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљену ослободи од оптужбе јер дело за које се гони није кривично дело, или да укине побијане пресуде или само одлуку донету по жалби и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном или другостепеном суду.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку (ЗКП) и у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљене, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, па је након оцене навода изнетих у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Ивана Божовића је неоснован у делу који се односи на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, док је у осталом делу захтев за заштиту законитости недозвољен.

Бранилац окривљене у поднетом захтеву наводи да је побијаним пресудама прекорачена оптужба и тиме учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, на тај начин што је у изреци првостепене пресуде наведено да је окривљена угрозила спокојство и душевно стање члана своје породице, као и телесни интегритет члана своје породице, иако се угрожавање телесног интегритета оптужним актом окривљеној не ставља на терет, као и да је окривљена повишеним тоном викала на оштећену, а што јој се оптужним актом не ставља на терет, и да је према оштећеној замахнула металном дршком од усисивача да је удари у пределу главе, при чему одредница „у пределу главе“ није наведена у оптужном акту. Стога је по мишљењу браниоца знатно другачије описана радња окривљене изреком првостепене пресуде у односу на опис радње из оптужног акта и на тај начин је увећана криминална активност окривљене и оглашена је кривом за радње које јој се ни не стављају на терет оптужним актом.

Изнете наводе из захтева за заштиту законитости Врховни касациони суд оцењује неоснованим из следећих разлога:

Одредбом члана 420. ЗКП прописано је да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истовестности дела.

Прекорачење оптужбе би подразумевало измену чињеничног описа радњи извршења кривичног дела описане у оптужном акту додавањем веће криминалне активности и воље окривљеног, којима се отежава положај окривљеног у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, по налажењу овог суда, чињенични опис у изреци првостепене пресуде остао је у границама чињеничног основа из оптужног акта, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива, па према томе није повређен објективни идентитет оптужбе и пресуде на штету окривљене.

Стога, неосновано бранилац окривљене АА у поднетом захтеву указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, при чему је околности наведене у предметном захтеву за заштиту законитости одбрана окривљене изнела у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и с тим у вези у образложењу пресуде на страни 2. пасус седам и страна 3. пасус један, дао довољне и јасне разлоге које Врховни касациони суд прихвата и у смислу одредбе члана 491. став 2. ЗКП на исте разлоге упућује.

Осим тога, бранилац у поднетом захтеву за заштиту законитости указује и на учињену повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП јер радња окривљене није кривично дело, уз образложење да како би постојало кривично дело насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. Кривичног законика (КЗ) мора постојати примена насиља и угрожавање телесног интегритета, а из изреке пресуде не произилази да је окривљена применила насиље према оштећеној, нити је предузела радњу која представља примену силе на телу оштећене-своје ћерке непосредно ни употребом било каквог предмета или средства, па примена насиља као битан елемент кривичног дела из члана 194. КЗ у изреци пресуде недостаје.

Изнете наводе из захтева за заштиту законитости браниоца окривљене Врховни касациони суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Кривично дело насиље у породици прописано је чланом 194. став 1. КЗ и гласи „ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице“, док је ставом 2. истог члана прописано „ако је при извршењу дела из става 1. овог члана коришћено оружје, опасно оруђе или друго средство подобно да тело тешко повреди или здравље тешко наруши“.

Стога, радња кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ алтернативно је одређена, па радњу овог дела предузима свако ко применом насиља, претњом да ће напасти на живот или тело, дрским или безобзирним понашањем угрожава спокојство, телесни интегритет или душевно стање члана своје породице и при извршењу овог дела користи оружје, опасно оруђе или друго средство подобно да тело тешко повреди или здравље тешко наруши.

У конкретном случају окривљена је према оштећеној, услед расправе, замахнула металном дршком од усисивача (средство подобно да тело тешко повреди или здравље тешко наруши) на који начин је евидентно упутила претњу да ће напасти на живот и тело оштећене, што је једна од алтернативних радњи извршења дела и што представља радњу извршења кривичног дела у конкретном случају, док се последица огледа у угрожавању спокојства оштећене и телесног интегритета.

Сходно наведеном, неосновани су супротни наводи у захтеву за заштиту законитости да из описа дела у изреци побијане правноснажне пресуде не произилазе законска обележја кривичног дела насиље у породици из члана 194. став 2. у вези става 1. КЗ, за које је окривљена оглашена кривом.

Осим напред наведеног, у поднетом захтеву за заштиту законитости бранилац је указао и на учињену битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, која се огледа у околности да се пресуда заснива на налазу и мишљењу вештака медицинске струке, а који доказ суд није имао овлашћење да по службеној дужности изведе, те да је суд одредио медицинско вештачење управо у циљу доношења осуђујуће пресуде на који начин се указује на учињену повреду одредбе члана 15. став 4. ЗКП.

Одредбом члана 485. став 4. ЗКП таксативно су набројане повреде закона које могу бити учињене у поступку пред првостепеним и жалбеним судом, а које представљају разлоге из којих окривљени преко браниоца може поднети захтев за заштиту законитости – члан 74, члан 438. став 1. тачка 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. став 3. и 4. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац сходно правима која има у поступку у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, може поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због повреде члана 15. став 4. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтев браниоца окривљене у овом делу оценио као недозвољен.

Са изнетих разлога Врховни касациони суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП захтев у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) и 439. тачка 1) ЗКП одбио као неоснован, док је у преосталом делу на основу одредбе 487. став 1. тачка 2) и члана 485. став 4. ЗКП захтев одбацио и одлучио као у изреци пресуде.

Записничар – саветник
Марија Рибарић,с.р.

Председник већа - судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић